

Joan Sitjes Muntada: «Els lampistes estem obligats a ser bona gent»

Text i fotos > **JUDIT PUJADÓ**, escriptora

Adreça web per
escoltar l'entrevista

Primers van ser les espelmes, les teieres i els llums d'oli. Després va venir el segle dels invents i van aparèixer els fanals, que funcionaven amb gas: un reguitzell de punts de llum als carrers i a les places. El 1886 el corrent altern arribava per fi als carrers principals de Girona, i es van acabar les nits fosques i profundes. En aquells primers temps, els vells molins es dedicaven a fer electricitat, i cada ciutat tenia la

seua pròpia central. L'electrificació es va anar estenent fins a arribar pràcticament a tots els racons. Però no pas a tots. Segons un estudi del Consell Comarcal del Gironès, el 2007 encara hi havia 297 habitatges sense corrent a la comarca.

En un món completament industrialitzat com el nostre, la feina que va començar fent en Joan Sitjes Muntada quan va entrar a treballar a l'empresa del seu pare sembla pròpia d'un altre

món. Mig segle de tecnologia ens separa. En Joan va néixer a la Creueta (Quart). La mare, la Montserrat Muntada, era d'Olot. El pare, en Lluís Sitjes, havia nascut a can Fausto, un mas del mateix veïnat que havien arrendat els avis. Com que eren més fills, en Lluís va haver de buscar feina i va entrar a treballar a ca l'Adroher. Allà va aprendre els coneixements necessaris per fer-se lampista. El 1945 va obrir negoci propi: Instal·lacions Sitjes, i allà van

L'ofici ha canviat tant que ara tot arriba fet i res no es repara

començar els invents. «El meu pare es dedicava a fer bateries, bateries que portava a les cases de pagès per posar-hi llum. Les bateries les fèiem nosaltres. El meu pare era un *tiu* intel·ligent i es va inventar unes bateries que anaven amb unes plaques. Fèiem el plom, ho fèiem tot. Llavors *visquíem* al carrer Major. Teníem un petit forn i ho fèiem tot. Fins i tot les plaques, amb uns motllos.»

En Joan va néixer el 1947, dos anys després que el pare obrís el negoci. En aquell temps tota la mainada de la Creueta anava a estudiar a La Salle. «D'aquí a La Salle no hi havia res», comenta, «només el quarter de la Guàrdia Civil. Al matí hi anàvem amb un home que treballava a Girona, en unes oficines. Ens hi estàvem mitja hora. Al migdia tornàvem tots sols a casa, a dinar, i tornem-hi a la tarda». Després va venir la bicicleta. I més tard les anades i vingudes a Girona ja es van motoritzar. En Joan va estudiar per a batxiller també a La Salle, on va compartir aula amb Joaquim Nadal, i va acabar estudiant per a lampista a l'escola de Sant Narcís. «De dia treballava amb el pare i de nit estudiava.» Quan la feina afluiuava, el pare agafava la furgoneta, l'emplenava amb algunes d'aquelles bateries de producció pròpia i tots dos se'n anaven a buscar clients entre els veïns dels masos dels voltants. «Als masos encara feien llum amb espelmes. Jo ho havia vist. A la quadra, una espelma enganxada en una pedra per poder munyir les vaques. Llavors arribàvem i el pare els deia: "Us deixo això perquè ho proveu. Ho proveu i, si us agrada, doncs... en parlem". Deixàvem la bateria i un cable provisional amb dues o tres bombetes i tots picaven. Llavors hi havíem de tornar, de vegades convíem amb els pagesos dos o tres dies per fer la instal·lació. En vam posar moltes, de bateries. A Sant Mateu de Montnegre, a Canet d'Adri, als masos perduts enmig del bosc de Sant Feliu de Pallerols... Fins a La Cantina, de Camprodon, vam anar. Eren pagesos que tenien set o vuit vaques, que vivien del que sembraven a l'hort i que venien quatre coses. Els pagesos són molt bona gent. No n'hi ha

cap que et deixi de pagar.» Les bateries que instal·laven eren de 36 volts, de corrent continu. No s'hi podia ni connectar una ràdio. Però el pare d'en Joan va idear un altre invent per resoldre aquest problema i, amb el mateix motor amb què carregaven les bateries, els pagesos hi podien connectar la ràdio i encara alguna nevera petita. Tot un canvi! «El pare també va inventar un soldador elèctric que veníem als ferrers.»

En Joan explica que els lampistes estan obligats a ser bona gent perquè són els únics que entren a casa de tothom i sovint s'hi queden tots sols a fer reparacions. Han de fer com els capellans: guardar el secret del que veuen a dins. També diu que la fidelitat humana és precària. «No tenim servei de 24 hores, però si algú ens telefona un dissabte per dir-nos que s'ha quedat sense llum mirem d'anar-hi. Tenim clients de fa molts anys, però és fàcil que, si un cop no hi pots anar pel que sigui, els perdis. La gent no és gaire fidel.» Des de fa molts anys s'encarrega de les instal·lacions dels santuaris del Collell i dels Àngels.

Es va jubilar quan va començar la crisi. Té tres fills, dos nois i una noia, i tots dos fills li continuen el negoci, que ocupa la planta baixa d'una senyora casa que va construir el seu pare, maó a maó. En una lleixa tot just a l'entrada encara hi ha dues d'aquelles bateries gràcies a les quals van voltar pel país per fer llum als racons més perduts. «Parlant malament, els lampistes som la gent més putejada que hi ha hagut, perquè els reglaments canvien contínuament i sempre ens hem d'estar posant al dia. I després, si algú no et paga, no hi ha qui et defensi. Estàs obligat a signar els butlletins igualment.» L'ofici ha canviat tant que ara tot arriba fet i res no es repara. Quan una peça es fa malbé no s'arregla, es canvia. Sembla que ja no queda gaire marge per a la creativitat i l'emprenedoria.

Poques coses tan delicioses deu haver-hi, però, com veure la cara d'aquells pagesos quan premien per primer cop l'interruptor i aquella bombeta solitària penjant d'un cable il·luminava de sobte tota l'estança. El progrés, tot sencer, en aquell feix de llum.

